

prima instanță: E. Prisacari (Judecătoria Edineț) dosarul nr. 2rac-148/17
instanța de apel: S. Procopciuc, E. Grumeza, A. Garbuz
(Curtea de Apel Bălți)

ÎNCHEIERE

12 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”, intervenienți accesorii OCT Edineț, Primăria Edineț și Agenția Achiziții Publice, cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Societate pe Acțiuni „Moldtelecom”, casată hotărîrea Judecătoriai Edineț din 10 octombrie 2016 și dispusă scoaterea cererii de pe rol,

c o n s t a ț ă:

La 06 iunie 2016 Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” a depus cerere cu privire la constatarea faptului care are valoare juridică.

În motivarea cererii reclamantul a invocat că este deținător al terenului repartizat în folosință, cu nr. cadastral 4101221.109, situat pe adresa or.Edineț, str. Energeticienilor, nr.5, fapt confirmat prin titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat în baza deciziei Consiliului orășenesc Edineț nr. 16/2-2 din 21.07.2008.

Menționează că SA”Moldtelecom” deține în posesie, folosință și dispoziție construcțiile amplasate pe terenul atribuit de administrația publică locală în drept de folosință, existența cărora se confirmă prin planul de amplasament al construcțiilor și amenajărilor întocmit de specialiștii OCT Edineț la 12.03.2013, din care rezultă existența pe terenul pentru construcții cu nr. cadastral 4101221.109, situat pe adresa or.Edineț, str.Energeticienilor, nr.5, a patru bunuri imobile, cu următoarele caracteristici:

-1.construcție cu număr cadastral 4101221.109.01, suprafața totală la sol de 105,1 m.p., în componența căreia intră următoarele încăperi:

- dispecerat, Litera A, cu suprafața de 40,9 m.p.;

- anexă, Litera A, cu suprafața de 4,3 m.p.;

- depozit, Litera AI, cu suprafața de 46,8 m.p.;

- depozit, Litera AII, cu suprafața de 13,1 m.p.

2.- construcție cu număr cadastral 4101221.109.02, suprafața totală la sol 336,8 m.p., în componența căreia intră următoarele încăperi:

- garaj, Litera B, cu suprafața de 116,9 m.p.;
 - atelier, Litera BI, cu suprafața de 79,6 m.p.;
 - depozit, Litera BII, cu suprafața de 15,8 m.p.;
 - depozit, Litera BIII, cu suprafața de 87,7 m.p.;
 - depozit, Litera BIV, cu suprafața de 36,8 m.p.
- 3.- Construcție cu număr cadastral 4101221.109.03, suprafața totală la sol de 230,8 m.p., în componența căreia intră următoarele încăperi:
- depozit, Litera V, cu suprafața de 30,4 m.p.;
 - depozit, Litera VI, cu suprafața de 69,4 m.p.;
 - garaj, Litera VII, cu suprafața de 131 m.p.
- 4.- Construcție cu număr cadastral 4101221.109.04, suprafața totală la sol 79,4 m.p., în componența căreia intră următoarele încăperi:
- stație de alimentare, Litera G, cu suprafața de 71,8 m.p.;
 - anexă, Litera GL, cu suprafața de 7,6 m.p.

Totodată, menționează că aceste bunuri imobile au fost primite la balanța SA „Moldtelecom” în urma privatizării ÎS „Moldtelecom” Filiala Edineț, iar urmare a reorganizării ÎS „Moldtelecom” în SA „Moldtelecom”, la 05.01.1999, ultima a primit la balanța sa inclusiv bunurile care se enumerau după filiala ÎS „Moldtelecom” Edineț. În anul 2008 procesul de reorganizare a petiționarului din întreprindere de Stat într-o altă formă juridico-organizatorică, și anume în Societate pe Acțiuni de tip deschis, s-a efectuat în temeiul Legii nr. 1217 din 25.06.1997 și a altor acte legislative.

Indică că la momentul reorganizării, Agenția Teritorială pentru Privatizare Edineț, conform ordinului nr.149 din 29.09.1998, a dispus formarea Comisiei de Privatizare a Filialei Edineț a ÎS „Moldtelecom”.

Ulterior, prin ordinul nr. 88 din 03.09.1998, emis de Filiala Edineț a ÎS „Moldtelecom” s-a format Comisia de inventariere și estimare a patrimoniului filialei, cu participarea reprezentanților Agenției teritoriale pentru privatizare Edineț, în urma căreia a fost efectuată estimarea fondurilor fixe, unde, sub nr. 3-6 al actului de evaluare a mijloacelor fixe din data de 01.07.1998 figurează și bunurile ale căror constatare în drept de posesie, folosință și dispoziție se solicită, estimate la suma de 935 315 lei.

La fel, menționează că și în lista de inventariere, la poziție 3-6 figurează bunurile respective, și se regăsesc și în bilanțul contabil al Filialei Edineț a ÎS „Moldtelecom” fiind incluse urmare a privatizării ÎS „Moldtelecom” în capitalul social al SA „Moldtelecom”.

Întru soluționarea pe cale extrajudiciară a pretenției, s-a adresat la 13.08.2013 cu cerere către OCT Edineț Filiala ÎS „Cadastru” pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile susmenționate, însă cererea a fost respinsă pe motiv că lipsesc actele primare corespunzătoare pentru înregistrarea bunurilor imobile cu toate datele necesare în Registrul bunurilor imobile.

Mai menționează că toate încercările administrației SA „Moldtelecom” de a găsi actele primare nu au dat nici un rezultat, de aceea consideră că constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției al SA „Moldtelecom” asupra bunurilor

menționate este necesară pentru a înregistra dreptul de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

Solicită SA „Moldtelecom” constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției al SA „Moldtelecom” asupra bunurilor imobile cu numere cadastrale 4101221.109.01, 4101221.109.02., 4101221.109.03., 4101221.109.04, situate în or. Edineț, str.Energeticienilor, 5, în temeiul dispozițiilor art. 281-284 CPC.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț din 27.06.2016 au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii Primăria orașului Edineț și Agenția Proprietății Publice.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț din 10 octombrie 2016 acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, SA „Moldtelecom” a declarat apel, solicitînd casarea hotărîrii apelate și emiterea unei noi hotărîri prin care a admite acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2017 a fost admis apelul declarat de SA „Moldtelecom”, casată hotărîrea Judecătoriei Edineț din 10 octombrie 2016 și dispusă scoaterea cererii de pe rol.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că SA „Moldtelecom”, invocînd faptul că deține cu drept de folosință terenul cu nr. cadastral 4101221.109, situat pe adresa or. Edineț, str. Energeticienilor, nr. 5, în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat în baza deciziei Consiliului orășenesc Edineț nr. 16/2-2 din 21.07.2008, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată în procedură specială, solicitînd constatarea faptului posesiunii, folosinței și dispoziției asupra bunurilor imobile cu nr. cadastrale 4101221.109.01, 4101221.109.02., 4101221.109.03., 4101221.109.04, situate în or. Edineț, str.Energeticienilor, 5, în temeiul dispozițiilor art. 281-284 CPC.

Instanța de apel a menționat că conform art. 281 alin. (1) și alin. (2) lit. h) instanța judecătorească constată faptele de care depinde apariția, modificarea sau încetarea drepturilor personale sau reale ale persoanelor fizice și ale organizațiilor. (2) Instanța judecă pricinile în care i se cere să constate posesiunea, folosința și dispoziția unui bun imobil în drept de proprietate.

În conformitate cu art. 282 CPC (1), instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: a) acesta generează, în virtutea legii, următoarele efecte juridice: apariția, modificarea sau încetarea unor drepturi personale sau reale ale petiționarului; b) petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită; c) constatarea faptului nu este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești. (2) Dacă, în cadrul examinării pricinii de constatare a unui fapt cu valoare juridică, apare un litigiu de drept care nu ține de competența instanțelor judecătorești, instanța examinează cererea de constatare a acestui fapt în procedură specială.

Colegiul civil al instanței de apel a notat că instanțele judecătorești constată posesiunea, folosința și dispoziția unui bun imobil în drept de proprietate numai în cazul în care petiționarul a avut un document care confirmă dreptul de posesiune asupra acestui imobil, însă actul este pierdut și restabilirea lui este imposibilă.

Totodată, instanța de apel a explicat că instanța judecătorească la examinarea unor asemenea cereri constată numai faptul existenței documentelor care confirmă apartenența imobilului petiționarului și nu dreptul lui de proprietar. Concomitent, petiționarul trebuie să prezinte probe despre imposibilitatea de a obține documentul sau despre imposibilitatea restabilirii lui.

La caz, instanța de apel a concluzionat că cerința formulată de SA „Moldtelecom” urmează a fi examinată în instanța de drept comun și nu în procedură specială, deoarece instanța va constata posesiunea, folosința și dispoziția în cazul când petiționarul a avut un document care să confirme dreptul de posesiune, însă acesta este pierdut și restabilirea sau obținerea lui este imposibilă. Astfel de argumente n-au fost prezentate, persoanele interesate exprimându-și rezerve în ceea ce privește temeinicia pe fond a cererii, prin urmare, în speță instanța de apel a constatat existența unui litigiu de drept care urmează a fi judecat de instanța de judecată în procedură civilă și nu în cea specială.

În urma celor constatate, instanța de apel a dispus scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 280 alin. (3) CPC, care prevede că dacă, la depunerea cererii sau la examinarea pricinii în procedură specială, se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, instanța scoate cererea de pe rol printr-o încheiere și explică petiționarului și persoanelor interesate dreptul lor de a soluționa litigiul în procedură de acțiune civilă la instanța competentă.

Instanța de apel a menționat că prin scoaterea cererii de pe rol nu se înrăutățește situația apelantului în propriul apel, dimpotrivă, se acordă posibilitatea acestuia de a-și demonstra pretențiile prin formularea unei acțiuni civile în procedură contencioasă.

La data de 28 februarie 2017, în termenul prevăzut de lege, SA „Moldtelecom” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea lui, casarea deciziei recurate în partea dispunerii scoaterii cererii de pe rol și emiterea unei noi hotărâri, prin care a admite cerințele sale.

În motivarea recursului a invocat că circumstanțele importante pentru soluționarea justă a pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin, concluziile instanței de apel fiind în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Susține recurentul că contrar mențiunilor instanței de apel, persoanele interesate, Agenția Proprietății Publice și Primăria or. Edineț, au confirmat faptul apartenenței la SA „Moldtelecom” a obiectelor imobiliare cu nr. cadastrale: 4101221.109.01, 4101221.109.02, 4101221.109.03, 4101221.109.04, situate pe terenul cu nr. cadastral 4101221.109, amplasat în or. Edineț. str. Energeticienilor 5, precum și absența a careva litigiu în raport cu obiectele date.

În acest sens, menționează recurentul că Agenția Proprietății Publice a confirmat că cu participarea nemijlocită a autorităților competente (Agenția teritorială pentru privatizare Edineț), conform Actului de evaluare a mijloacelor fixe din 01.07.1998, figurează la întreprinderea de stat „Moldtelecom” și bunurile a căror constatare în drept de posesie, folosință și dispoziție se solicită, estimate la suma de 935 315 lei. Că în lista de inventariere din 01.07.1998, la poziția 3-6 figurează bunurile cu pricina, fiind incluse ca urmare a privatizării Întreprinderii de

Stat „Moldtelecom” (la data de 05.01.1999) în capitalul social al Societății pe Acțiuni „Moldtelecom”.

Primăria or. Edineț, la rândul său, a confirmat că în baza deciziei Consiliului orășenesc Edineț cu nr. 16/2-2 din 21.07.2008, deținătorului obiectelor imobiliare în cauză – SA „Moldtelecom”, i-a fost acordat terenul cu nr. cadastral 4101221.109, situat pe adresa or. Edineț, str. Energeticienilor, 5, cu drept de folosință și că orașul Edineț suportă pierderi considerabile, în calitate de impozit neachitat, ca urmare a lipsei de înregistrare a obiectelor imobiliare, pe care le posedă în fapt SA „Moldtelecom”.

Menționează că în cadrul examinării pricinii a fost constatată absența a careva litigiu în raport cu obiectele în pricină, fapt contrar cu concluziile deciziei Curții de Apel Bălți din 17.01.2017.

Invocă recurentul că corect a notat instanța de apel că instanțele judecătorești constată posesiunea, folosința și dispoziția unui bun imobil în drept de proprietate numai în cazul în care petiționarul a avut un document care confirmă dreptul de posesiune asupra acestui imobil, însă actul este pierdut și restabilirea lui este imposibilă.

Recurentul afirmă că în fapt, astfel de documente au fost întocmite la momentul recepției finale și dării în exploatare a obiectivelor în cauză (în anii 1884-1992), păstrate la arhiva Filialei Edineț SA „Moldtelecom”, însă în procesul reorganizării societății (lichidarea filialei Edineț, anul 2005) prin circumstanțe necunoscute actele au fost pierdute.

Ca dovadă a imposibilității regăsirii actelor pierdute, recurentul a prezentat, iar instanța de judecată a anexat la materialele dosarului probe concludente, unde, conform procesului-verbal nr. 1, privind constatarea pierderii actelor confirmative de naștere și dezvoltare a bunurilor imobile din str. Energeticienilor, 5 și str. Independenței, 31, or. Edineț, din data de 13.08.2013, astfel de acte în arhivele SA „Moldtelecom” nu se regăsesc. Iar conform informației Serviciului Arhivă, r-nul Edineț, la arhiva de stat astfel de acte nu se păstrează.

Totodată, exploatarea obiectelor imobiliare de-a lungul anilor după destinație este confirmat prin faptul că societatea își desfășoară activitatea în orașul Edineț până în prezent nelimitat, inclusiv și prin folosirea spațiilor obiectelor în cauză.

Examinând temeiurile recursului declarat de SA „Moldtelecom” în raport cu materialele pricinii civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul

în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SA „Moldtelecom” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebaït și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom”.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Moldtelecom” împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2017.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru